

JEDNOTA ĽUDU ZVÍŤAZILA
VITAJ SLOBODA!

NECH S SLOVAKMI
NEDROČIA
DO ĎALŠIEHO
TISÍCROČIA

30

ROKOV POTOM

30 YEARS AFTER

Čože sme to chceli, po čom že sme to pred tridsiatimi rokmi túzili? Čo sme to na tých novie m b r o v ý c h námestiah deklarovali?

Myslím si, že predovšetkým to, že diktatúru a tyraniu vymeníme za slobodu. Za slobodu v najširšom slova zmysle. Sľubovali sme si, že presadíme slobodu nielen do politického systému, nielen do ekonomických a podnikateľských vzťahov, nielen do umenia a tvorby, ale najmä že poskytneme slobodu našim myšlienkom, plánom, víziám.

Sľúbili sme si tiež, že namiesto nenávisti budeme medzi sebou sŕiť lásku, porozumenie, vzájomnú úctu a slušnosť. Že k slobode priradíme aj zodpovednosť. Začali sme sa učiť nový pojem: hodnoty. Začali sme sa učiť tomuto pojmu porozumieť, snažili sme sa tento pojem uchopíť a začať ním narábať.

Nuž a slúbili sme si, že sa vymaníme z izolácie a vstúpime do Európy. Fyzicky, kultúrne i politicky. Že sa integrujeme do Západného spoločenstva. Do zoskupení spoločne zdieľaných hodnôt.

Môj pohľad na súčasné bytie mi hovorí, že základné ideály Novembra '89 sa naplnili. Ávšak zároveň sa mi zdá, že sa nám akosi oslavovať nechce. Zdá sa mi, že aj pri hodnotení uplynulých tridsiatich rokov našej cesty sme omnoho viac rozdelení, ako zjednotení. Prečo?

Myslím si, že predovšetkým preto, že sme slobodu neuchopili za ten správny koniec. Pre mnohých sa sloboda stala prostredkom individuálneho presadzovania sa za každú cenu - v medziach zákona, neraz aj mimo jeho rámca. Mnohí sme začali dobierať zameškané príliš rýchlo, bez ohľadu na okolie a dôsledky nášho počinania. Vrhlí sme sa na korist, ktorá sa pred nami vyše štyri desaťročia ukryvala. Začali sme velebiť konzum, stali sme sa nielen individualitami, ale aj egoistami. Zabudli sme na hodnoty a neraz aj na slušnosť. Chceli sme sa otvárať svetu, ale začali sme sa uzavárať pred našimi susedmi. Okolo honosných obydlí sme začali stavať naše malé, kamenné, individuálne opóny.... A tak nenávist' vystriedala závisť a frustrácia mnohých. Priestor slobody sa začal zapĺňať nielen nehnatenými informáciami, ale aj fake news. Z druhej strany sa vynorila politická korektnosť, ktorá neraz maskuje skutočný cel: udržať si alebo získať moc.

V Európe už sme, ale nevieme čo s ňou a čo so sebou v nej. Namiesto príspevkov k riešeniu spoločných problémov sme sa uzavreli v kazajke Vyšehradskej štvorky, z ktorej zaznieva temer výlučné NIE. Stávame sa súčasťou problémov, nie ich riešení.

Významné jubileá sú vhodné na obnovu sľubov. Nuž, vráťme sa k Novembri '89 ako k žriedlu, k prameňu, z ktorého sa dá čerpať. Predovšetkým sila do budúcich rokov, počas ktorých musí toho naše Západné spoločenstvo a my v nom a s ním tak veľa urobiť. Pri ochrane našej bezpečnosti, ale aj životného prostredia, pri reforme našich ekonomík a eurozóny, pri zvládaní migračných tlakov, ale najmä - pri ochrane našich spoločne zdieľaných hodnôt. Pri ochrane nášho 'way of life'. Myslím si, že je taktiež našou povinnosťou myslieť a pomáhať tým, ktorí aj dnes žijú v neslobode a túzia po svojom 'Novembri'. Či už sú to ľudia v našom, Európskom susedstve, alebo aj mimo neho.

Akokoľvek komplikovaná sa nám môže javiť naša súčasnosť, je skvelé, že ju môžeme žiť. Záleží iba na nás, ako s ňou naložíme a aký zajtrašok pripravíme sebe a našim deťom, či vnukom. Zdá sa mi, že klúčový význam Novembra '89 spočíva v pochopení, že akokoľvek dôležité sú dejinné okamihy, klúčové, rozhodujúce je naše každodenné odhadlanie a úsilie. Nech nás okrúhle jubileum Novembra '89 v tom odhadolaní silno povzbudi!

Mikuláš Dzurinda

Prezident WMCES a bývalý predseda vlády Slovenskej republiky

What was it that we wanted, what did we long for thirty years ago? What did we declare in those squares of November?

First of all, I think we wanted to trade dictatorship and tyranny for freedom. For freedom in the broadest sense. We have promised that we will push freedom not only into the political system, not just into economic and business relations, not just into art and creation, but above all to give freedom to our ideas, plans, visions.

We have also promised to spread love, understanding, mutual respect and decency instead of hatred. That we will also assign responsibility to freedom. We have learnt a new concept: values. We began to learn to understand this concept, we tried to grasp it and start working on it.

Well, we promised to break out of isolation and enter Europe. Physically, culturally and politically. That we are integrating into the Western Community. To groups of mutually shared values.

My view of the present tells me that the basic ideals of November '89 have been fulfilled. At the same time, it seems to me that we do not want to celebrate. It seems to me that even after thirty years of our journey have passed, we are much more divided than united. Why?

I think it is mainly because we have not grasped freedom for the right end. For many, freedom has become the means of individual promotion at all costs - within the bounds of the law, often outside its scope. Many of us started catching up too late, regardless of the surroundings and the consequences of our actions. We plunged onto the prey that had been hiding from us for more than four decades. We began to glorify consumerism, becoming not only individualities but also egoists. We have forgotten values and often also decency. We wanted to open ourselves to the world, but we began to close in our neighbors. Around the lavish dwellings we began to build our small, stone, individual curtains ... and so hatred replaced the envy and frustration of many. The space of freedom began to fill not only with unpaid information, but also with fake news. On the other hand, political correctness has emerged, often masking a real goal: to maintain or gain power.

We are already in Europe, but we do not know what to do with it and what to do with us in it. Instead of contributing to solving common problems, we closed ourselves in the jacket of the Visegrad Four, from which we shout almost exclusively „NO“. We become part of problems, not solutions.

Significant anniversaries are suitable for renewing promises. Well, let's go back to November '89 as to a spring, from which we can draw. Above all, the strength of the years to come, during which our Western Community and we in it and with it must do so much. In protecting our security, but also in the environment, in reforming our economies and in the euro area, in dealing with pressures of migration, but above all - in protecting our shared values. In protecting our 'way of life'. I think it is also our duty to think and help those who still live in freedom and long for their 'November'. Whether they are people in or outside our European Neighborhood.

However complicated our present may seem, it is great that we can live it. It is up to us how we handle it and what tomorrow we prepare for ourselves and for our children or grandson. It seems to me that the key importance of November '89 is to understand that however important historical moments are, our daily commitment and effort are crucial. May the November '89 Round Jubilee strongly encourage us in that determination!

Mikuláš Dzurinda

President WMCES, Former Prime Minister of Slovak Republic

JUBILEUM NOVEMBRA '89 JE POZVANÍM K ZRELOSTI NAŠEJ SLOBODY

17. november 1989, ktorý znamenal zlom v našich novodobých dejinách, si zaslúži našu úctu a aktívnu pamäť. Sloboda je vzácná a dôležitá. Je základom dôstojnosti ľudskej osoby i predpokladom jej dôstojného života.

Komunizmus bol totalitný - odopieral slobodu pre všetkých v mene spravodlivejšej spoločnosti pre všetkých. Po rokoch

červeného teroru prišli reformné nádeje, potlačené vojenskou inváziou Varšavského paktu a okupáciou, normalizácia a vyprádznený reálny socializmus s volaním po otvorenosti a prestavbe. Relatívne pokojný pád komunizmu v celej Európe priniesol nádej pre život nielen v slobode, ale aj v spravodlivosti. Pamäťme na mučeníkov slobody v československých žalároch, na ľudí zlikvidovaných Štátnej bezpečnosťou, obete násilnej kolektivizácie, na prenasledovaných pre politické a náboženské presvedčenie.

Na Slovensku sa dvíhala vlna protikomunistického odporu už v 80-tych rokoch. Jej hviezdny momentom bola Sviečková manifestácia v marci 1988. Stali sme sa aktívnou súčasťou európskeho zápasu o slobodu. Aké povzbudenie v nás vyvolávalo pád režimov v okolí a u nás, oslobodenie Bratislavskej pätky, otvorenie hraníc, zakladanie Kresťanskodemokratických klubov a vstup kresťanov do verejného života a návrat do Európy! Bez získania slobody by nebolo ani slovenskej zvrchovanosti, ale ani slovenskej hviezdičky na spoločnej európskej vlajke!

Kým sloboda a demokracia sú pre starších vzácnosťou, pre mladých sa stali európskou samozrejlosťou. Ak dnes vnímame veľkú mieru sklamania či odmietania Novembra '89, má to dve hlavné príčiny. Jednou z nich je nostalgia za systémom, ktorý na báze materialistickej ideológie a triedneho boja "zobral všetko a rozhodoval o všetkom". Je to volanie po poriadku a po vodcovi, aj za cenu oslabovania slobody a demokracie. Druhou, hlbšou príčinou je sklamanie z deficitov, ktoré sprevádzajú vývoj Slovenska. Politika je do veľkej miery skorumpovaná, zdravotníctvo je choré, školstvo v úpadku, rastú regionálne rozdiely, chýba moderná infraštruktúra, ale aj miliardy eur na jej dynamickú výstavbu. Eurofondy často sprevádzajú zneužívanie, ba rozkrádanie. Mafia a zločin prerástli do slovenského súdnictva, prokuratúry a polície. Čažko sa dovoláť pravdy a domôcť práva...

To všetko sa dá zmeniť, aj keď to bude náročný zápas. Niet pravej slobody bez účinnej spravodlivosti. A nebude ani jednej z nich bez statičnosti a bez odvahy. Pamäťme si na opakovane povzbudenia k odvahie od veľkej osobnosti - sv. Jána Pavla II.? Odvaha a statičnosť ľudí sú základom zodpovednej demokracie, silného národa i zdravej občianskej spoločnosti. Kým výzva je adresovaná všetkým, odpovedeť je vždy osobná.

Jubileum Novembra '89 je obdobím a dôvodom pre zrelosť našej slobody - pre zrelosť osobného a spoločného. Je časom pozvania k novému odhadaniu, k ďalším zápasom pri obnove dôvery v našu demokratickú spôsobilosť, vo vlastný štát a v samých seba. Musíme rázne odmietať oligarchizáciu politiky a manipuláciu verejnej mienky, bulvarizáciu médií, spoločenskú ľahostajnosť. Treba ísť k volbám a usilovať o pozitívne zmeny zamerané na zodpovedné, rozumné riešenia, na účinnú spravodlivosť a spoločné dobro. Prehry nás nesmú znechutniť, práve naopak. Prehry sú dôvodom na hľadanie novej jednoty a na silnejšie tvorivé úsilie o Slovensko ako spravodlivý štát, solidárnu spoločnosť a rovinutú krajinu v zjednotenej Európe. Je to vizia reálna a dosiahnuteľná.

Ján FIGEL'
Predseda NAT

THE NOVEMBER 89 ANNIVERSARY IS THE INVITATION TO MATURE OUR FREEDOM

November 17, 1989, which marked a turning point in our modern history deserves our respect and active remembrance. Freedom is rare and important. It is the basis of the dignity of the human being and a prerequisite for ones dignified life.

Communism was totalitarian - it denied freedom for all on behalf of a fairer society for all. After years of red terror, hopes for reforms had arrived, suppressed by the military invasion of the Warsaw Pact and occupation, normalization and emptied real socialism with a call for openness and rebuilding. The relatively peaceful fall of communism across the Europe brought hope for life not only in freedom but also in justice. Let us remember the martyrs of freedom in the Czechoslovak prisons, people murdered by the State Security, the victims of violent collectivization, persecuted for political and religious beliefs.

In Slovakia a wave of anti-communist resistance was rising already in the 1980s. Its star moment was the Candle Manifestation in March 1988. We became an active part of the European struggle for freedom. What encouragement was the fall of the regimes around us and in here, the liberation of the Bratislava Five, the opening of the borders, the establishment of Christian Democratic clubs and the entry of Christians into public life and the return to Europe! Without freedom, neither Slovak sovereignty nor the Slovak star on a European flag would exist!

While freedom and democracy are rare for the elderly, they become granted for young. Today, if we see the great disappointment or rejection of November '89, there are two main reasons. One of them is nostalgia for a system that on the basis of materialistic ideology and class struggle, "took everything and decided everything." It is a call for order and a leader, even at the cost of weakening freedom and democracy. The second, deeper cause is the disappointment of deficits accompanying Slovakia's development. The policy is largely corrupted, health is ill, education is declining, regional disparities are growing, modern infrastructure is missing, but also the billions of euros for its dynamic development. Eurofunds are often accompanied by abuse or even theft. Mafia and crime have grown into the Slovak judiciary, prosecutor's office and police. It's difficult to gain the truth and enforce one's rights...

All of this can be changed even if it is a difficult match. There is no true freedom without effective justice. And there will be none of them without bravery and courage. Do we remember repeated encouragements to be courageous from a great person - St. John Paul II? The courage and braveness of people are the foundations of responsible democracy a strong nation and a healthy civic society. While the challenge is addressed to everyone, the answer is always personal.

The November '89 anniversary is the period and reason for the maturity of our freedom - both personal and collective. It is a time for an invitation to a new determination to further struggle to restore confidence in our democratic capacity, in our own state and in ourselves. We must firmly reject the oligarchization of politics and manipulation of public opinion, social indifference. We need to go to the elections and strive for positive changes aimed at responsible, sensible solutions, effective justice and common good. Losses must not disgust us. Losses are a reason for seeking a new unity and for a stronger creative effort for Slovakia as a state of justice, solidarity society and to being developed country in a united Europe. It is a realistic and achievable vision.

Ján FIGEL'
President of Anton Tunega Foundation

30 ROKOV POTOM

Spomienkové podujatie pri príležitosti 30. výročia
Nežnej revolúcie

7. november 2019

Historická budova Národnej rady Slovenskej republiky
Župné nám. 12, Bratislava, Slovakia

PROGRAM

17:00 - 17:45

REGISTRÁCIA

18:00 - 18:15

ÚVODNÝ PRÍHOVOR

Mikuláš Dzurinda, Prezident WMCES a bývalý predseda vlády Slovenskej republiky
Matthias Barner, riaditeľ Nadácie Konráda Adenauera pre Českú republiku a Slovenskú republiku

18:15 - 18:35

HLAVNÝ PRÍHOVOR

Pád železnej opony - očakávania a skutočnosť

Wolfgang Schüssel, bývalý premiér, Rakúsko

18:35 - 19:25

1 PANEL: NEŽNÁ REVOLÚCIA: SÚ VTEDAJŠÍ INICIÁTORI STÁLE AKTÍVNI?

Nežná revolúcia: príčiny, očakávania, úspechy, poučenia. Je misia dokončená?

František Mikloško, predseda Slovenskej národnej rady (1990-92), spoluorganizátor Sviečkovej manifestácie v marci 1988

Bartholomaeus Kalb, bývalý poslanec nemeckého parlamentu (CSU), predseda slovensko-nemeckej parlamentnej skupiny, Nemecko

Alexander Vondra, poslanec Európskeho parlamentu, bývalý minister obrany, Česká republika

Karolína Farská, spoluorganizátorka protestov Za slušné Slovensko

Moderátor: Pavol Demeš, občiansky aktivista, bývalý minister zahraničných vzťahov SR

19:25 - 19:30

Hudobný vstup

19:30 - 20:20

2 PANEL: JE EURÓPA JEDNOTNÁ A SLOBODNÁ?

Európa bude stabilná len ak budú stabilní a slobodní aj jej susedia.

ÚVODNÝ PRÍHOVOR

Ivan Štefanec, poslanec Európskeho parlamentu, člen správnej rady NAT

Vladimir Milov, člen demokratickej opozície, bývalý zástupca ministra pre energetiku, predseda hnutia Demokratická voľba (2010-2015), Rusko

Iulian Groza, výkonný riaditeľ Inštitútu pre Európsku politiku a reformy, bývalý podpredseda vlády zodpovedný za zahraničné vzťahy a Európsku integráciu, Moldavsko

Iryna Bekeshkina, riaditeľka Nadácie demokratických iniciatív Ilka Kucheriva, Ukrajina

Moderátor: Roland Freudenstein, programový riaditeľ, WMCES

20:20 - 20:30

ZÁVEREČNÝ PRÍHOVOR

Ján Figel', predseda Nadácie Antona Tunegu, Osobitný vyslanec pre podporu slobody náboženstva alebo viery mimo EÚ

Ivan Bukovský, programový manažér, Hanns Seidel Stiftung Slovensko

30 YEARS AFTER

Commemorative event on the occasion of the 30th anniversary
of the Velvet Revolution

7 November 2019

Historical Building of the National Council of the Slovak Republic
Župné nám. 12, Bratislava, Slovakia

PROGRAM

17:00 - 17:45

REGISTRATION

18:00 - 18:15

OPENING REMARKS

Mikuláš Dzurinda, President WMCES, Former Prime Minister of Slovak Republic
Matthias Barner, Head of the Konrad-Adenauer-Stiftung in Czech Republic and Slovak Republic

18:15 - 18:35

KEYNOTE SPEECH

The fall of the iron curtain - expectations and reality

Wolfgang Schüssel, Former Chancellor of Austria

18:35 - 19:25

BLOCK 1: THE VELVET REVOLUTION: ARE THE CATALYSTS FOR CHANGE STILL ALIVE?

The Velvet Revolution: causes, expectations, achievements, lessons learned.
Has the mission been accomplished?

František Mikloško, the Speaker of the National Parliament (1990-92) one of the organizers of Candle demonstration in March 1988

Bartholomaeus Kalb, Former Member of Bundestag (CSU) and Chair of the Slovak-German Parliamentary Group

Alexander Vondra, Member of the European Parliament, former Minister of Defence, Czech Republic

Karolína Farská, For Decent Slovakia, Slovak Republic

Moderator: Pavol Demeš, Political analyst, Former Minister of Foreign Affairs of Slovak Republic

19:25 - 19:30

Short musical break

19:30 - 20:20

BLOCK 2: IS THE EUROPE UNITED AND FREE?

Europe will be stabilized only when their neighbors will be free and prosperous.

OPENING REMARKS

Ivan Štefanec, Member of the European Parliament, Vice-President of Anton Tunega Foundation

Iulian Groza, Executive Director of the Institute for European Policies and reforms, Former Deputy Prime Minister of Foreign Affairs and European Integration, Moldova

Vladimir Milov, Civic activist, Former Deputy Minister of Energy; Chairman of the Democratic Choice, Russia

Iryna Bekeshkina, Director of the Ilko Kucheriv Democratic Initiatives Foundation, Ukraine

Moderator: Roland Freudenstein, Policy Director, WMCES

CLOSING REMARKS

Ján Figel', President NAT, Special Envoy for the promotion of freedom of religion or belief outside the EU

Ivan Bukovský, Program manager, Hanns Seidel Stiftung Slovakia

O REČNÍKOCH

Mikuláš Dzurinda je preident Centra európskych štúdií Wilfrieda Martensa so sídlom v Bruseli a bývalý premiér Slovenskej republiky (1998-2006). Od vstupu do politiky v roku 1990 zastával rôzne pozície vo vláde. Ked' sa v roku 1998 stal predsedom vlády a vytvoril koaličnú vládu, Mikuláš Dzurinda zaviedol d'alekosiahle reformy, ktoré umožnili Slovensku začať proces vstupu do EÚ a NATO. Po znovuzvolení v roku 2002 doviedol Slovensko k tomu, aby sa v roku 2004 stalo členom EÚ a NATO, čo bol proces, na ktorom sa aktívne zúčastňoval od začiatku. V roku 2007 získal medzinárodnú cenu F. A. Hayeka za reformy a boj proti byrokracii.

Ján Figel' študoval na Technickej univerzite v Košiciach, medzinárodné vzťahy na Georgetown University vo Washingtone a ekonomickú integráciu UFSIA v Antwerpách. Od roku 1992 bol poslancom Národnej rady SR. V roku 1998 sa stal hlavným vyjednávačom pre vstup Slovenska do EÚ. Po vstupe sa v roku 2004 stal európskym komisárom zodpovedným za vzdelávanie, odbornú prípravu, kultúru a mládež. Po návrate z Bruselu zastával v rokoch 2010-2012 post ministra dopravy a 1. podpredsedu vlády. V rokoch 2012 až 2016 pôsobil v pozícii podpredsedu Národnej rady Slovenskej republiky. Od 6. mája 2016 zastáva úrad Osobitného vyslanca pre podporu slobody náboženstva alebo viery mimo EÚ.

Matthias Barner študoval politológiu v Bonne a Bologni. Pracoval v Nemeckom spolkovom sneme ako výskumný pracovník, neskôr ako zástupca tlačového hovorca parlamentnej frakcie CDU / CSU. Do roku 2009 bol hovorcom CDU Nemecko v spolkovom sídle strany v Berlíne. Od roku 2010 pracuje v Nadácii Konrada Adenauera (KAS). V rokoch 2010 - 2012 viedol v Sofii mediálny program nadácie pre juhovýchodnú Európu a následne v rokoch 2012 až 2016 bol tlačovým hovorcom nadácie. Od roku 2016 je riaditeľom zastúpenia Nadácie Konrada Adenauera v Českej republike a Slovenskej republike.

Wolfgang Schüssel je rakúsky politik, ktorý bol v roku 1995 zvolený do pozície predsedu Rakúskej ľudovej strany. Tej predsedal do roku 2007. Rakúskym kancelárom bol počas dvoch volebných období v čase od februára 2000 do januára 2007. Predtým pôsobil ako minister pre ekonomiku a ako minister zahraničných vecí. Po skončení mandátu premiéra pôsobil ako poslanec v rakúskom parlamente. V roku 2011 odišiel z aktívnej politiky.

František Mikloško bol disidentom a aktivistom takzanej Tajnej cirkvi. Aktívne pracoval s mládežou a vydával samizdaty. V roku 1988 sa spolupodieľal na organizácii Sviečkovej manifestácie, ktorá bola predohrou Nežnej revolúcie. Od roku 1990 bol poslancom Slovenskej národnej rady a Národnej rady Slovenskej republiky. V rokoch 1990 - 1992 pôsobil vo funkcií jej predsedu.

Bartholomaeus Kalb je nemecký politik Kresťanskej sociálnej únie v Bavorsku (CSU). V roku 1972 bol zvolený do obecného zastupiteľstva v Künzingu. Od roku 1978 do roku 2002 zastával funkciu druhého starostu obce. Od roku 1978 do roku 1986 bol členom Bavorského krajinského snemu. Od roku 1987 do roku 2017 bol pán Kalb členom spolkového parlamentu - Bundestagu. Bol členom a zastupujúcim predsedom Výboru pre rozpočet, členom Výboru pre audit (podybór Výboru pre rozpočet), členom parlamentného grémia pre finančnú politiku, ako aj hovorcom krajinskej skupiny CSU pre rozpočet a finančnú politiku a členom správnej rady Spolkového úradu pre dohľad nad finančnými službami. Zároveň bol dlhoročným predsedom nemecko-slovenskej parlamentnej skupiny.

Alexander Vondra je český politik a diplomat. V súčasnosti je poslancom Európskeho parlamentu. Je bývalým ministrom obrany (2010 - 2012) ako aj podpredsedom vlády pre európske záležitosti (2007 - 2009) a bývalým ministrom zahraničných vecí (2006 - 2007). Bol splnomocnencom vlády Českej republiky na prípravu summitu NATO v Prahe (2002). Pôsobil aj ako český veľvyslanec v Spojených štátach (1997 - 2001). Pracoval ako poradca pre zahraničnú politiku pre bývalého prezidenta Václava Havla. Počas nežnej revolúcie v novembri 1989 sa stal spoluzakladateľom a vedúcim členom hnutia Občianské fórum.

Karolína Farská študentka, občianska aktivistka. V roku 2018 sa ako 18 ročná maturantka spolupodieľala na organizácii pochodov za Slušné Slovensko, ktoré boli vyvolané neriešenou korupciou na najvyšších miestach a vraždou novinára Jána Kuciaka. Išlo o najväčšie občianske protesty od nežnej revolúcie.

Ivan Štefanec je od roku 2014 poslanec Európskeho parlamentu. Od roku 2006 pôsobil ako poslanec Národnej rady SR. Bol splnomocnencom vlády pre zavedenie eura na Úrade vlády Slovenskej republiky. V Európskom parlamente je členom Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa a delegácie pre vzťahy s Japonskom. Je členom Delegácie pre vzťahy s krajinami južnej Ázie. V súčasnosti zastáva i pozíciu predsedu SME Europe združujúcej malých a stredných podnikateľov v EÚ. Medzi jeho prioritné témy patrí jednotný digitálny trh, SME (malé a stredné podniky), zamestnanosť a obmedzenie byrokracie.

Iulian Groza je odborníkom na medzinárodné vzťahy, európske záležitosti a efektívnu správu vecí verejných s osobitným zameraním na krajiny Východného partnerstva, EÚ a Rusko. Je bývalým námestníkom ministra zahraničných vecí Moldavskej republiky zodpovedným za európsku integráciu a medzinárodné právo. Predtým, bol zodpovedný za koordináciu reformného procesu medzi EÚ a Moldavskom v súlade so záväzkami Moldavska voči EÚ. Bol tiež vyslaný do Bruselu na zastúpenie Moldavska pri EÚ. V súčasnosti vedie Inštitút pre európske politiky a reformy (IPRE) - moldavský think-tank, ktorého cieľom je podpora európskeho integračného procesu Moldavskej republiky. Groza je kariérnym diplomatom a má diplomatickú hodnosť Poradca ministra.

Vladimir Milov je ruský opozičný politik, publicista, ekonóm a expert na oblast energetiky. Na prelome milénia pracoval pre vládu ako zástupca ministra pre energetiku. Je autorom významnej reformy energetického priemyslu v Rusku, za čo bol kritizovaný a odvolaný z funkcie. Následne si založil Inštitút pre energetickú politiku ktorý v súčasnosti vede. V súčasnosti je poradcom opozičného lídra Alexandra Navalného a uvádzá týždennú ekonomickú talk-show na Navalnom kanáli Youtube.

Iryna Bekeshkina je riaditeľkou Nadácie demokratických iniciatív Ilka Kucheriva - jedného z najstarších a najuznávanejších think-tankov na Ukrajine (založený v roku 1992). Ulohou DIF je podporovať prechod Ukrajiny k plne fungujúcej demokracii, lepšej správe vecí verejných, trhovému hospodárstvu a rozvoju občianskej spoločnosti. Je známa sociologička a vedecká pracovníčka na Sociologickom ústave Ukrajinskej akadémie vied. Vede množstvo výskumných projektov týkajúcich sa úlohy prieskumov verejnej mienky, demokratizácie, európskej integrácie a sociálnych otázok. Je autorom viac ako stovky výskumných prác a mnohých publikácií v médiách, najmä o otázkach politickej transformácie na Ukrajine a vo voľbách. Iryna intenzívne spolupracuje s médiami, často sa zúčastňuje populárnych televíznych relácií. V rokoch 2006 - 2019 bola na zozname 100 najvplyvnejších žien na Ukrajine.

ABOUT SPEAKERS

Mikuláš Dzurinda is President of the Wilfried Martens Center for European Studies based in Brussels and former Prime Minister of the Slovak Republic (1998-2006). Since joining politics in 1990, he held various positions in the government. When he became a prime minister in 1998 and formed a coalition government, Mikuláš Dzurinda introduced far-reaching reforms that allowed Slovakia to begin the process of joining the EU and NATO. Following its re-election in 2002, Slovakia led to EU and NATO membership in 2004 - a process in which he actively participated from the beginning. In 2007 he was awarded the F.A. Hayek International Prize for reform and the fight against bureaucracy.

Ján Figel' studied at the Technical University in Košice, international relations at Georgetown University in Washington, and the economic integration at UFSIA in Antwerp. Since 1992 he was a member of the National Parliament. In 1998 he was appointed as main negotiator for the EU accession negotiations. After joining the EU in 2004, he became European Commissioner responsible for education, culture and youth. Returning from Brussels, he held the post of Minister of Transport and Deputy Prime Minister. From 2012 to 2016, he held the position of Vice-Chairman of the National Council of the Slovak Republic. Since 6 May 2016, he represents the office of Special Envoy for the promotion of freedom of religion or belief outside the EU.

Matthias Barner studied political science in Bonn and Bologna. He worked in the German Bundestag as Research Associate, as Deputy Press Spokesperson of the CDU/CSU parliamentary group, and after this until 2009 as Spokesperson for the CDU Germany at the federal party headquarters in Berlin. From 2010-2012 he headed the KAS Media Program for South East Europe, based in Sofia. Between 2012 and 2016 he was Press Spokesperson of the Konrad-Adenauer-Stiftung (KAS), since 2016 he is Resident Representative of the Konrad-Adenauer-Stiftung in Czech Republic and Slovak Republic.

Wolfgang Schüssel is an Austrian conservative politician. In 1995, he was elected chairman of the Austrian People's Party which he led until 2007. He was Chancellor of Austria for two consecutive terms from February 2000 to January 2007. Before becoming chancellor, Schüssel had served as economics minister, foreign minister and vice chancellor in several governments. Until 2011, he was active member of the national parliament.

František Mikloško was a dissident and activist of the so-called Secret Church. He actively worked with youth and published samizdat. In 1988 he participated in the organization of the Candle Manifestation, which was a prelude to the Velvet Revolution. Since 1990 he has been a member of the Slovak National Council and. From 1990 to 1992, he served as its chairman.

Bartholomaeus Kalb is a German politician of the Christian Social Union in Bavaria (CSU). In 1972 he was elected to the municipal council in Künzing. From 1978 to 2002 he was the second mayor of the village. From 1978 to 1986 he was a member of the Bavarian Landtag. From 1987 to 2017, Mr Kalb was a member of the Bundestag. He was a member and deputy chairman of the Committee on Budgets, a member of the Audit Committee (subcommittee of the Committee on Budgets), a member of the Parliamentary Financial Policy Board, and a spokesman for the CSU Regional Budget and Financial Policy Group. At the same time he was the long-time chairman of the German-Slovak parliamentary group.

Alexander Vondra is a Czech politician and diplomat. He is currently Member of the European Parliament. He is former Minister of Defense (2010-2012), as well as Deputy Prime Minister for European Affairs (2007-2009) and former Minister of Foreign Affairs (2006-2007). He was the Czech Government's Plenipotentiary for the preparation of the NATO Summit in Prague (2002). He also served as Czech Ambassador to the United States (1997-2001). He worked as a foreign policy advisor to former President Václav Havel. During the Velvet Revolution in November 1989, he became a co-founder and leading member of the Civic Forum movement.

Karolína Farská, student, civil activist. In 2018, as an 18-year-old graduate, she participated on the organization of marches for Decent Slovakia, which were initiated by high-level corruption and by the murder of journalist Ján Kuciak. These protests were the largest civic protests since the Velvet revolution.

Ivan Štefanec is since 2014 member of the European parliament. Since 2006 he was a member of the National parliament and Plenipotentiary for the adoption of the euro. He is a member of the Market Protection Committee and the Delegation for relations with Japan in the European Parliament. He is a member of the Delegation for relations with South Asia. He is a president of SME's Europe representing interests of small and medium-sized enterprises. His key topics include digitalisation and innovations, energy policies, SMEs, employment and red tape.

Iulian Groza is an expert in international relations, European affairs and good governance with a particular focus on EaP countries, EU and Russia. He is a former Deputy Foreign Minister of the Republic of Moldova in charge for European integration and international law. Before that he served in different capacities at the Ministry of Foreign Affairs and European Integration, in charge for the coordination of EU-Moldova political dialogue and reform process in line with Moldova's commitments with the EU. He was also posted to Brussels at the Moldovan Mission to the EU. Currently, Mr. Groza leads the Institute for European Policies and Reforms (IPRE) - a Moldovan think-tank that aims at supporting the European integration process of the Republic of Moldova. Mr. Groza is a career diplomat and holds a diplomatic rank of Minister-Counsellor.

Vladimir Milov is a Russian opposition politician, publicist, economist and energy expert. At the turn of the millennium, he served for a government as deputy minister for energy. He is author of significant analysis on energy reform in Russia, for which he has been criticized and removed from his office. Afterward he founded the Institute for Energy Security, which he lead. Nowadays, he advises opposition leader Alexander Navalny and moderate the weekly economic talk show on Navalny Youtube channel.

Iryna Bekeshkina is a director of Ilko Kucheriv Democratic Initiatives Foundation – one of the eldest and the most authoritative think tank in Ukraine (founded in 1992). DIF has a mission to support Ukraine's transition towards a fully functioning democracy, better governance, market economy, and the development of civil society in Ukraine. She is a well-known sociologist, Senior Research Fellow of the Institute of Sociology of Ukrainian Academy of Sciences. She led a lot of research projects on the role of public opinion polls, democratization, European integration and various social issues. She is an author of more than hundred research papers and a lot of publications in media, especially on the issues of political transformations in Ukraine and elections. Between 2006-2019 was in the list of 100 the most influential women in Ukraine.

Moderátori / Moderators

Pavol Demeš je občiansky aktivista, politický analytik, fotograf a publicista. Pôvodne biomedicínsky vedec a pedagóg na Univerzite Komenského v Bratislave. Po Nežnej revolúcií vstúpil do verejného života. Pracoval na Ministerstve školstva SR, bol ministrom medzinárodných vzťahov SR (1991 - 1992) a zahraničnopolitickým poradcom prezidenta Michala Kováča (1993 - 1997). Stál pri zdroe mnohých organizácií občanskej spoločnosti na Slovensku, bol hovorcom Grémia tretieho sektora. Získal početné domáce a medzinárodné ocenenia, vrátane štátnych vyznamenaní Holandského kráľovstva a Juhoslávie.

Roland Freudenstein vyštudoval politológiu, ekonómiu, japonské štúdiá a medzinárodné vzťahy v Bonne a Los Angeles. Od roku 2008 je vedúcim výskumu a zástupcom riaditeľa Centra európskych štúdií Wilfrieda Martensa so sídlom v Bruseli. Od októbra 2015 riaditeľom pre politické záležitosti. Prispel k širokej diskusii a rozsiahle publikoval o európskej integrácii, medzinárodnej bezpečnosti, nemecko-poľských vzťahoch, podpore globálnej demokracie v Rusku a východnej Európe.

Miriam Lexmann je bývalá zástupkyňa Národnej rady Slovenskej republiky v EÚ a riaditeľka regionálnych programov EU v Medzinárodnom republikánskom inštitúte. V máji 2019 bola zvolená do Európskeho parlamentu, ale kvôli deficitom slovenskej demokracie musí bojať, aby si mohla prevziať svoj mandát.

Pavol Demeš is a civic activist, political analyst, photographer and author. Originally biomedical scientist and teacher at Comenius University in Bratislava. After the Velvet Revolution he entered public life. He worked at the Ministry of Education of the Slovak Republic, was Minister of Foreign Affairs of the Slovak Republic (1991 - 1992) and Foreign Policy Advisor to President Michal Kováč (1993 - 1997). He cofounded several key civil society organizations in Slovakia and was a spokesman for the Gremium of the Third sector. Pavol obtained number of awards including state decorations from the Kingdom of the Netherlands and Yugoslavia.

Roland Freudenstein studied political science, economics, Japan studies and international relations in Bonn and Los Angeles. He has been since 2008 Head of Research and Deputy Director of the Wilfried Martens Centre for European Studies. Since October 2015 he is its Policy Director. He has contributed widely to debates and published extensively on European integration, international security, German-Polish relations, global democracy support and about Russia and Eastern Europe.

Miriam Lexmann is Former Permanent Representative of the Slovak Parliament to the EU and a Director of EU Regional Programmes of the International Republican Institute. In May 2019 Ms Lexmann was elected to the European Parliament but owing to deficiencies of the Slovak democracy she has to fight to be able to take up her mandate.

Milí priatelia,

tridsať rokov je v živote človeka, aj národa, dosť na to, aby sme sa mohli obrátiť späť a zhodnotili, aký prínos mali pre nás všetkých, našu spoločnosť a našu krajinu udalosti v Novembri 1989. Ľudia, ktorí boli na začiatku zmeny v produktívnom veku, dnes pomaly odchádzajú do dôchodku a tí, ktorí sa vtedy len narodili, dnes ťahajú Slovensko dopredu. Aký odkaz im a všetkým ďalším generáciám zanecháva November? V prvom rade je to odkaz spolupatričnosti. Málokedy v dejinách národa nastane chvíľa, kedy sa takmer všetci jeho príslušníci, bez

ohládnu na všetky rozdiely, zhodnú na niekoľkých základných tézach a vytrvalo za nim idú. November 1989 takým momentom bol a aj preto sme spoločne dokázali pokojným spôsobom poraziť režim, ktorý ešte niekoľko desaťročí predtým svojich odporcov popravoval. Druhým posolstvom Novembra je, že sloboda nie je samozrejlosť. Samotné jej víťazstvo je len prvým krokom a obrovským záväzkom pre všetkých. Neubehlo ani desaťročie a o zachovanie slobody a demokracie sme museli bojovať opäť. Dnes opäť čelíme výzvam, ktoré sú nie nepodobné tým, ktoré pred nami stáli v roku 1989. Znova potrebujeme nájsť jednotu a zachovávať ostrážitosť tvárou v tvár silám, ktoré by November najradšej z histórie vymazali. Verím, a udalosti posledného roka a pol tomu nasvedčujú, že aj nové generácie odkaz Novembra chápú a ponesú ho ďalej.

Ivan Štefanec
Poslanec Európskeho parlamentu

Thirty years in the human life, or in the life of the nation has been enough to turn back and evaluate the benefits for us, our society and our country, in the perspective of November 1989. People who were at the beginning of a change were in working age. This years they slowly retire and those who were born at that time are now pulling Slovakia forward. What legacy does November leave to them and all other generations? First of all, it is a legacy of belonging. Rarely in the history of a nation occurs when almost all its members, regardless of all differences, agree on several fundamental theses and persistently fulfil them. November 1989 was such a moment, and that is why we together managed to defeat peacefully a regime that had been executing its opponents for decades before. November's second message is that freedom is not granted for ever. Its victory alone is only a first step and a huge commitment for all. Not even a decade passed and we had to fight again to preserve freedom and democracy. Today, we are again facing challenges that are not very different to those that stood before us in 1989. Again, we need to find unity and maintain vigilance in fight with the forces that would like to erase November from the history. I believe and the events of the last year and a half indicates that also the new generations understand the legacy of November and carry it on.

Ivan Štefanec
Member of the European Parliament

BUDÚCNOSŤ EURÓPSKEJ ÚNIE

13. november 2019
Pálffyho palác
Zámocká ulica 47, Bratislava

PROGRAM

17:30 - 17:45 ÚVODNÝ PRÍHOVOR

Ján Figel', predseda Nadácie Antona Tunegu, Osobitný vyslanec pre podporu slobody náboženstva alebo viery mimo EÚ

Martin Kastler, riaditeľ kancelárie Nadácie Hannsa Seidela pre Českú republiku, Slovenskú republiku a Maďarsko

17:45 - 18:45 1. PANEL: V4 A EURÓPSKA KULTÚRA

Bude V4 Európu spájať alebo rozdeľovať? Aké hodnoty máme spoločne prinášať, aby sme zachovali Európsky projekt zmysluplný a udržateľný?

Diskusia s politickými analytikmi z krajín V4 o budúcnosti Európy a príspevku krajín V4 pre Európu na základe odkazu novembra'89.

- *Kde sa momentálne nachádzame?*
- *Čo podniknúť ďalej - necháme to výhradne na politikov a vlády?*

Péter Krekó, výkonný riaditeľ Inštitútu politického kapitálu, hostujúci profesor Europe's Futures, IWM/ERSTE, Maďarsko

Jozef Bátor, profesor, Filozofická fakulta Univerzity Komenského, Slovensko

Piotr Buras, vedúci varšavskej kancelárie think-tanku Európska rada pre zahraničné vzťahy, Poľsko

Lucie Tungul, riaditeľka výskumu TOPAZ, think-tank TOP 09, Česká republika

Moderátorka: **Miriam Lexmann**, členka správej rady Nadácie Antona Tunegu, zvolená poslankyňa Európskeho parlamentu

18:45 - 19:00 Prestávka

19:00 - 20:00 2. PANEL: SLOVENSKO V EURÓPE

Aká je úloha a priority slovenských politických strán v Európskej ľudovej strane? Ovplyvnia marcové parlamentné voľby aktivity strán na európskej úrovni?

Politická diskusia lídrov členských strán Európskej ľudovej strany zameraná na priority regionálnej a Európskej politiky.

Miriam Lexmann, zvolená poslankyňa Európskeho parlamentu, KDH

Dalibor Roháč, expert SPOLU na zahraničnú politiku

Pál Csáky, poslanec Európskeho parlamentu (2009-2014), SMK

Moderátorka: **Marcela Šimková**, šéfredaktorka, Hospodárske noviny

Zabezpečené simultánne tlmočenie do slovenského a anglického jazyka.

V prípade záujmu o účasť na diskusii sa prosím registrujte na
registracia@tunega.sk

THE FUTURE OF THE EUROPEAN UNION

13 November 2019
Pálffy Palace
Zámocká ulica 47, Bratislava, Slovakia

PROGRAM

17:30 - 17:45 OPENING REMARKS

Ján Figel', President of Anton Tunega Foundation, Special Envoy for the promotion of freedom of religion or belief outside the EU

Martin Kastler, Head of the Hanns Seidel Foundation in Czech Republic, Slovakia and Hungary

17:45 - 18:45 PANEL 1: VISEGRAD AND THE EUROPEAN WAY OF LIFE

Is the Visegrad uniting or dividing? What kind of values we should promote in order for the European project to remain viable and attractive?

Political discussion with four young NGOs representatives from the V4 countries, about the future of Europe and the contribution of the region to it as November '89 enabled also such regional cooperation.

- *Where do we stand now?*
- *What to do next - will we leave it to the governments only?*

Péter Krekó, Executive Director of the Political Capital Institute, Europe's Futures Fellow, IWM/ERSTE Stiftung, Hungary

Jozef Bátor, Professor, Faculty of Philosophy, Slovakia

Piotr Buras, Head of the Warsaw office of the European Council on Foreign Relations, Poland

Lucie Tungul, Head of Research at TOPAZ, think-tank of the political party TOP 09, Czech Republic

Moderator: **Miriam Lexmann**, Member of Board, Anton Tunega Foundation, MEP Elected

18:45 - 19:00 Coffee break

19:00 - 20:00 PANEL 2

What is the role, intentions and priorities of the Slovak EPP member parties in the years to come?

Political debate of the leaders/representatives of the Slovak EPP member parties focused on the main priorities in the regional and European context.

Miriam Lexmann, Elected Member of the European Parliament, KDH

Dalibor Roháč, Expert SPOLU on International Politics

Pál Csáky, Member of the European Parliament (2009-2014), SMK

Moderator: Marcela Šimková, Editor in Chief, Hospodárske noviny

Simultaneous translation between Slovak and English language provided.

In case of interest to attend the event, please register at

registracia@tunega.sk

O REČNÍKOCH

Martin Kastler Vyštudoval politické vedy a história v Erlangene a v Prahe. Od roku 1996 začal byť aktívny ako publicista a žurnalist. V rokoch 1996 až 1997 pracoval na zahraničnopolitickom oddelení Prezidenta ČR Václava Havla. V rokoch 2000 až 2003 bol hovorcom marketingového združenia metropolitného regiónu Norimberg a redaktor v DATEV. V rokoch 2003 až 2004 pôsobil ako europoslanec za politickú stranu CSU. Následne v rokoch 2004 až 2008 bol vedúcim oddelenia „pre otázky rozvojovej politiky“, ako aj koordinátor projektov EÚ. V roku 2009 bol zvolený za europoslance (CSU) a do roku 2014 pôsobil v Európskom parlamente aj ako hovorca európskej skupiny CSU pre sociálnopolitické témy a životné prostredie. Bol členom výboru pre otázky životného prostredia, verejného zdravia a potravinovej bezpečnosti, ako aj členom výboru pre zamestnanosť a sociálne záležitosti a viceprezidentom pracovnej skupiny pre Bioetiku. Od roku 2015 je reprezentantom a regionálnym vedúcim Nadácie Hannsa Seidela pre Českú republiku, Slovensko a Maďarsko.

Péter Krekó je sociálny psychológ a politológ. Od roku 2011 je výkonným riaditeľom Inštitútu politického kapitálu. V súčasnosti je členom Európskeho inštitútu pre spoločenské vedy (IWM) a Nadácie Erste. V rokoch 2016 - 2017 pracoval ako hostujúci profesor na Fulbrightovej univerzite v Spojených štátach a na Katedre stredoázijských štúdií na Indiana University. Vo svojom výskume sa zameral na ruské nevojenské mocenské politiky a politický populizmus a extrémizmus v Európe. V rokoch 2013 až 2016 bol spolupredsedom pracovnej skupiny PREVENT v sieti EÚ pre zvyšovanie povedomia o radikalizácii (RAN). V súčasnosti spolupracuje s Inštitútom politického výskumu SAIS v Boloni na Johns Hopkins University. Je autorom knihy o falošných správach a konšpiračných teóriach, ktorá bola vydaná v Maďarsku v roku 2018 a stala sa bestsellrom v oblasti spoločenských vied.

Piotr Buras vedie varšavskú kanceláriu Európskej rady pre zahraničné vzťahy. Piotr je novinár, publicista a odborník na nemeckú a európsku politiku. V rokoch 2008 až 2012 pracoval ako publicista a korešpondent Berlína pre Gazetu Wyborcza, najväčší polský denník. Svoju profesionálnu kariéru začal na konci 90. rokov v Centre pre medzinárodné vzťahy vo Varšave, jednom z prvých polských think-tankov. Vo svojej kariére pokračoval v Inštitúte nemeckých štúdií na univerzite v Birminghame a na univerzite vo Vroclave v Poľsku. Bol tiež spolupracovníkom v nemeckom think-tanku Stiftung Wissenschaft und Politik v Berlíne. Jeho posledná kniha nesie názov Moslimovia a ostatní Nemci.

Lucie Tungul vyštudovala medzinárodné vzťahy na Miami University v Ohiu a politológiu a európske štúdia na Univerzite Palackého v Olomouci. Desať rokov pôsobila na Fatih University v Istanbule v Turecku. V súčasnej dobe je vedúcou výskumu v think-tanku TOPAZ a vyučuje európske politiky a medzinárodné vzťahy na Právnické fakulte Univerzity Palackého. Zameriava sa na európsku integráciu, najmä europeizáciu, demokratizáciu, ekonomickej politiky EÚ, jej rozhodovacie procesy, migráciu a otázkou identity v postfaktuálnej dobe. Dalej sa venuje vývoju politickej situácie v Turecku a jeho susedstve.

Prof. Jozef Bátora pôsobí na Katedre politológie Filozofickej fakulty UK. Titul bakalár v odbore politológia získal na Univerzite Komenského, MPhil v odbore verejná správa na Univerzite v Bergene v Nórsku a PhD. v odbore politológia na Univerzite v Oslo. Jeho pracovné skúsenosti zahŕňajú pôsobenie ako docent a riaditeľ Ústavu európskych štúdií a medzinárodných vzťahov FSEV UK, hostujúci profesor Fulbrightovej nadácie v Európskom Centre, FSI na Stanfordskej Univerzite, vedecký pracovník v Inštitúte pre výskum európskej integrácie Rakúskej akadémie vied vo Viedni, vedecký pracovník v Centre európskych štúdií ARENA na Univerzite v Oslo a ako hostujúci výskumný pracovník v centre Scancor na Stanfordskej Univerzite. Vo svojom výskume sa venuje medzinárodnej politike a inštitúciám, organizačnej teórii, diplomacii, zahraničnej politike EÚ a bezpečnosti. V rokoch 2012-2015 pôsobil ako šéfredaktor Journal of International Relations and Development .

ABOUT SPEAKERS

Martin Kastler studied political science and history in Erlangen and Prague. Since 1996 he has been active as a publicist and journalist. From 1996 to 1997 he worked at the Foreign Policy Department for the President of the Czech Republic Václav Havel. In 2009 he was elected MEP (CSU) and until 2014 he was also a spokesman for the European CSU Group on Social Policy and Environment. Since 2015, he has been representative and regional manager of the Hanns Seidel Foundation for the Czech Republic, Slovakia and Hungary.

Péter Krekó is a social psychologist and political scientist. He is the executive director of Political Capital since 2011. Currently he is a Europe's Futures Visiting Fellow of the Institute for Human Sciences (IWM) and Erste Foundation. During 2016-2017 Péter worked as a Fulbright Visiting Professor in the United States at the Central Eurasian Studies Department of Indiana University. He focuses on Russian 'soft power' policies and political populism and extremism in Europe. He was the co-chair of the PREVENT working group at the EU Radicalisation Awareness Network (RAN) between 2013 and 2016. Currently, he is a non-resident Associate Fellow at the Johns Hopkins University SAIS Bologna Institute of Policy Research. He is the author of book on fake news and conspiracy theories which was published in Hungarian in 2018, becoming a social science best-seller.

Piotr Buras is the head of the Warsaw office of the European Council on Foreign Relations. He is a journalist, author and expert on German and European politics. Between 2008 and 2012 he worked as a columnist and Berlin correspondent for *Gazeta Wyborcza*, the biggest Polish daily newspaper. He started his professional career in the late 1990s at the Center for International Relations in Warsaw, one of the first Polish think-tanks. He continued his career at the Institute for German Studies at the University of Birmingham and at the University of Wrocław (Poland). He was also a visiting fellow at the Stiftung Wissenschaft und Politik in Berlin. His recent book is named *Moslems and the Other Germans*.

Lucie Tungul studied international relations at Miami University in Ohio and political science and European studies at Palacký University in Olomouc. She worked for 10 years at Faith University in Istanbul, Turkey. Currently she is the head of research in the TOPAZ think-tank and teaches European policies and international relations at the Law Faculty of Palacký University. She focuses on European integration, in particular Europeanization, democratization, the EU's economic policies, its decision-making processes, migration and the issue of identity in the post-factual era. She also deals with actual development of the political situation in Turkey and its neighbourhood.

Prof. Jozef Bátorá works at the Department of Political Science, Faculty of Arts, Comenius University. He earned a bachelor's degree in political science from Comenius University, MPhil in public administration from the University of Bergen in Norway and PhD. in political science at the University of Oslo. His experience includes working as associate professor and director of the Institute of European Studies and International Relations, Faculty of Social Sciences, Charles University, visiting professor at the Fulbright Foundation at the Europe Centre, FSI at Stanford University, research fellow at the sciences in Vienna, research fellow at the ARENA Centre for European Studies at the University of Oslo and as a visiting researcher at the Scancor Centre at Stanford Uni. His research covers international politics, international institutions, organizational theory, diplomacy, EU foreign policy and security. In 2012-2015 he was the editor-in-chief of the Journal of International Relations and Development.

Nežná revolúcia.sk/Velvet Revolution.sk

Občianske združenie Klub 89 vydá pri príležitosti 30. výročia Nežnej revolúcie v Československu publikáciu *Nežná revolúcia.sk*. Bude obsahovať unikátne dobové fotografie z hlavného mesta Slovenska Bratislavu, ktoré zachytávajú pád komunizmu a železnej opony. Výber fotografií rôznych autorov pripravil Pavol Demeš, podpredseda Kluba 89. Fotografie dokumentujú klúčové obdobie od 16. novembra, keď bratislavskí študenti uskutočnili nepovolenú protestnú demonštráciu, až po 10. december 1989 - Deň ľudských práv, keď vyše 100 000 Slovákov prekročilo železnú oponu - hranicu s Rakúskom a pozdravilo z Hainburgu cez Dunaj svoju vlast' pozdravom „Ahoj, Európa!“, čo bolo symbolom konca rozdelenia Európy.

Civic Association Klub 89 will publish the photo book *Velvet Revolution.sk* on the occasion of the 30th Anniversary of the Velvet Revolution in Czechoslovakia. It will contain unique historical images of the fall of communism and the Iron Curtain from the capital of Slovakia Bratislava. The selection of photographs for this publication was prepared by Pavol Demes, Vice-Chair of Klub 89. Images document the period from 16 November 1989, when Bratislava students conducted an unauthorized protest march, until 10 December 1989 - Human Rights Day, when about 100,000 Slovaks crossed the Iron Curtain at the border with Austria to send the greeting "Hello Europe!" from the city of Hainburg across the Danube river to their homeland, as a symbol of the end of the division of Europe.

Nežná revolúcia. Námestie SNP, Bratislava, november 1989. Foto: Ján Lörincz
Velvet Revolution. SNP Square, Bratislava, November 1989. Photo: Ján Lörincz

Autor publikácie poskytol pre náš konferenčný materiál desať záberov z týchto historických dní. Čitateľ si bude môcť celú publikáciu pozrieť aj v elektronickej podobe na www.klub89.com

Author of the publication provided ten images for our conference material. Full publication will be available in print and also in electronic form at www.klub89.com

Lídri Nežnej revolúcie (zľava) Milan Kňažko, Ján Budaj a Ladislav Snopko na pódiu na Námestí SNP v Bratislave, koniec novembra 1989. Foto: Ján Lörincz

Leaders of the Velvet Revolution (L-R) Milan Kňažko, Ján Budaj and Ladislav Snopko on the stage at SNP Square in Bratislava, end of November 1989. Photo: Ján Lörincz

Nežná revolúcia – protestné zhromaždenie na Námestí SNP v Bratislave, koniec novembra 1989.
Foto: TASR

Velvet Revolution – protest rally at SNP Square in Bratislava, end of November 1989. Photo: TASR

Nežná revolúcia – protestné zhromaždenie na Námestí SNP v Bratislave, koniec novembra 1989.
Foto: TASR

Velvet Revolution – protest rally at SNP Square in Bratislava, end of November 1989. Photo: TASR

Nežná
revolúcia –
protestné
zhromaždenie
na Námestí
SNP v
Bratislave,
koniec
novembra
1989. Foto:
TASR

*Velvet
Revolution –
protest rally at
SNP Square in
Bratislava, end
of November
1989. Photo:
TASR*

V Aule Univerzity Komenského v prvý deň súdentského štrajku, 20. novembra 1989.
Foto: TASR
In the Assembly Hall of Comenius University, Bratislava, on the first day of the student strike, November 20, 1989. Photo: TASR

Pochod cez železnú oponu. Vyše 100 000 ľudí pochodovalo na Deň ľudských práv 10. decembra 1989 z Bratislavы do Hainburgu. Organizátorom akcie bolo hnutie Verejnosť proti násiliu. Foto: Ján Lörincz

March through the Iron Curtain. More than 100,000 people marched on Human Rights Day on December 10, 1989 from Bratislava to Hainburg, Austria. The event was organized by the Public Against Violence movement. Photo: Ján Lörincz

Pri železnej opone - hraničný plot. Mierový pochod vyše 100 000 ľudí z Bratislavы do Hainburgu na Deň ľudských práv 10. decembra 1989. Foto: Ján Lörincz

At the Iron Curtain - border fence. A peace march of more than 100,000 people from Bratislava to Hainburg, Austria, on Human Rights Day on December 10, 1989. Photo: Ján Lörincz

Ahoj, Európa! z nábrežia Dunaja v Hainburgu. Foto: Ján Lörincz
Hello, Europe! from the Danube riverbank in Hainburg, Austria. Photo: Ján Lörincz

Lídri Nežnej revolúcie Milan Kňažko a Ján Budaj na Námestí SNP v Bratislave. Foto: Igor Grossmann

Leaders of the Velvet revolution Milan Kňažko (left) and Ján Budaj (right). Photo: Igor Grossmann

O Nadácii Antona Tunegu

Nadácia Antona Tunegu je etablovaná nezisková organizácia, ktorá od roku 1992 napĺňa svoje poslanie podporovať a rozvíjať úroveň demokracie, občiansky aktívnu spoločnosť, kultúru, vzdelávanie a ochranu ľudských práv. Nadácia je plnohodnotnou súčasťou európskej siete pravicových politických think-tankov združených vo Wilfried Martens Centre for European Studies so sídlom v Bruseli. V rámci svojich aktivít spolupracujeme so štátnymi inštitúciami, s akademickou obcou, aj občianskou spoločnosťou a dobrovoľníkmi.

.: Misia

Nadácia Antona Tunegu je pokračovateľom myšlienok otcov Európy – Róberta Schumana a Konrada Adenauera. Zameriava sa na rozvoj a posilňovanie demokracie na Slovensku a v stredoeurópskom priestore. Propaguje význam a miesto kresťanských hodnôt v spoločnej Európe a pripomína, že konzervatívne hodnoty a morálka predstavujú neoddeliteľné prvky pre jednotu Európy. Cieľovou skupinou našich podujatí sú predstavitelia verejnej správy a samosprávy na všetkých úrovnach, mladí ľudia, zástupcovia odborných inštitúcií, tretieho sektora a občania zaujímajúci sa o verejné dianie a politiku.

.: Poslanie

Nadácia Antona Tunegu je etablovaná nezisková organizácia, ktorá sa už 25 rokov snaží aktívnou pracou s občanmi zachovávať hodnoty, profesionalitu a slušnosť v politike a verejnom živote. Svoje poslanie realizuje formou školení, vzdelávacích kurzov, seminárov, vydávaním publikácií a konferenciami so slovenskou a medzinárodnou účasťou, ktoré sú v súlade s účelom zriadenia nadácie.

Podporte nadáciu

Ak sa vám páčia naše aktivity, našu nadáciu môžete podporiť priamo finančným alebo nefinančným darom, prípadne venovaním 2% z daní.

Naše číslo účtu je **SK77 1100 0000 0026 6608 0202**. Viac informácií nájdete na našej web stránke alebo nás kontaktujete priamo na info@tunega.sk

About Anton Tunega Foundation

The Anton Tunega Foundation is an established non-profit organization which since 1992, is fulfilling its mission of supporting and strengthening the development of democracy, civic activism, culture, education and the protection of human rights. The Foundation is a full-fledged part of the European network of centre-right political think-tanks, the Wilfried Martens Center for European Studies in Brussels. As part of our activities, we actively cooperate with government institutions, academia, civil society and volunteers.

.: Mission

The Anton Tunega Foundation is a continuation of the ideas of European fathers - Robert Schuman and Konrad Adenauer.

It focuses on the development and strengthening of democracy in Slovakia and the Central European area. It emphasizes the importance of Christian values in Europe, and recalls that conservative values and morality are integral elements of Europe's unity. Our target groups are representatives of public administration and self-government at all levels, young leaders, representatives of public authorities, professional, NGO's and citizens interested in public affairs and politics.

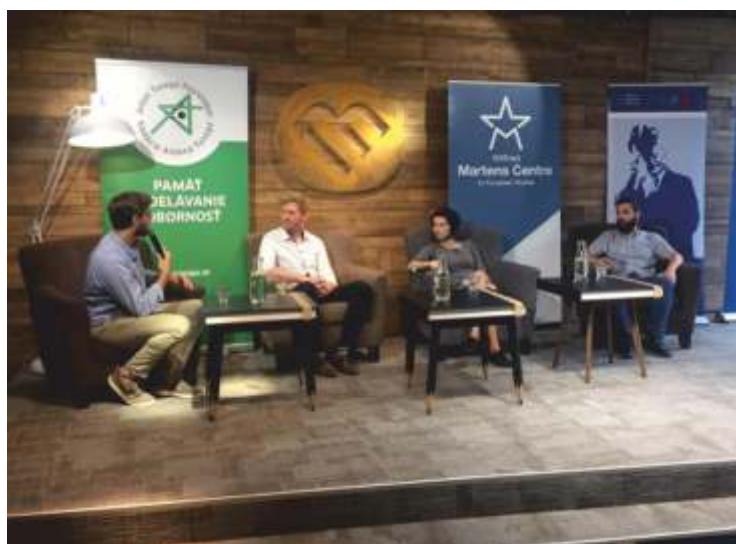
.: Mission

The Anton Tunega Foundation is an established non-profit organization that has been actively working with people for 25 years to protect values, professionalism and decency in politics and public life. It fulfils its mission via trainings, courses, seminars, issuing publications and conferences with Slovak and international participation, which are in accordance with the purpose of founding of the organisation.

Support the foundation

If you like our activities you can support our foundation directly with financial or non-financial donations or donate 2% of your taxes.

Our account number is **SK77 1100 0000 0026 6608 0202**. You can find more information on our website or contact us directly at info@tunega.sk

Ivan Hoffman: Slúbili sme si lásku

1. Videli sme tých, ktorí vystierali ruky,
mali ich prázdne a ešte bola tma,
po našich uliciach odvtedy prešli veky,
zobudili sme sa zo zlého sna.

R: Slúbili sme si lásku, slúbili vravieť pravdu len,
slúbili sme si vydržať, slúbili sme si nový deň.

2. Tí mladí za nás vystreli prázdne ruky,
za nás boli bití, za naše mlčanie,
po našich uliciach odvtedy prešli veky
a zaznelo zlému posledné zvonenie.

R: Slúbili sme si lásku, slúbili vravieť pravdu len,
slúbili sme si vydržať, slúbili sme si nový deň.

3. Vystrime s nimi všetci prázdne ruky,
a bude v nich naša budúcnosť,
na našich uliciach podajme si ruky,
neviery a strachu už ozaj bolo dost.

R: Slúbili sme si lásku, slúbili vravieť pravdu len,
slúbili sme si vydržať, slúbili sme si nový deň

Slúbili sme si lásku je slovenská pieseň považovaná za hymnu Nežnej revolúcie, ktorú v roku 1989 napísal Ivan Hoffman.

Nadácia Antona Tunegu
Šulekova 2, 811 06 Bratislava
www.tunega.sk
Bankové spojenie: TatraBanka a.s.
SK77 1100 0000 0026 6608 0202.

Tlačené v / Pritned in